Govor visokog predstavnika Paddy Ashdowna na završnoj sjednici Međunarodnog omladinskog samita

Dame i gospodo,

Jedna od tema ove konferencije je “pravo učešća u odlučivanju”.

Ovdje ste se okupili na tri dana da bi raspravljali o izazovima sa kojim se suočava naše društvo – nasilje, HIV/AIDS, uništavanje okoliša, nezaposlenost.

Ova pitanja pogađaju sve nas na ovaj ili na onaj način. Ali mi nismo pasivni subjekti. Mi možemo djelovati i reagovati. Kada to uradimo, preuzimamo inicijativu i učestvujemo u odlučivanju.

Vi ste govorili o aktivnostima koje se mogu poduzeti u borbi protiv negativnih trendova. Aktivnost je vrlo važna riječ. Kada poduzmete aktivnosti, vi mijenjate način na koji okolnosti u kojima se nalazite utiču na vas – vi počinjete da utičete na okolnosti u kojima se nalazite.

Možda nećete uspjeti, možda ste odabrali pogrešan put, možda se pogriješili u vašem rasuđivanju ili ste razočarani rezultatima vaših napora – ali sve to je relativno. To je zato što kada djelujete, vi mjenjate raspoloženje vašeg okruženja. Vi počinjete da utičete na ono što će se desiti.”

Samo vaše prisustvo ovdje danas je odraz tog ovlašćivanja. Vi niste pasivni. Aktivni ste. Vršite uticaj na stvari koje će uticati na vaš život.

Činite to s pravom.

Zbog opredijeljenosti. Jer mislite da će to nešto promijeniti.

A i ja vam se obraćam ovdje iz istih razloga.

Vrlo je važno imati uvijek na umu da pravo učešća u odlučivanju nije nešto što se podrazumijeva – to je nešto što sami morate ostvariti.

Vjerujte mi, ako vi ne preuzmete vođstvo drugi će to uraditi.

A oni koji su preuzeli vođstvo u nedavnoj historiji Jugoistočne Evrope nisu bili jednako uspješni. Na primjer, dok je nacionalizam crpio političku energiju, umjesna pitanja, pitanja egzistencije i pitanja koja su imala direktan uticaj na kvalitet života građana su vrlo često bila zanemarena. Škole su radile bez grijanja, organizovani kriminal se širio uništavajući živote putem droge i nasilja, a tinejdžeri su morali da razmišljaju o mračnoj perspektivi koja im se nudila na potpuno neadekvatnom tržištu rada.

A šta može to promjeniti? Samo jedna stvar – politika.

Razumna i zdrava reakcija mladih ljudi na politiku je odbojnost i nepovjerenje. Ja to razumijem. Ali postoje samo dva načina da se stvari promijene: političkim sredstvima ili upotrebom oružja.

A bilo je već previše starih ljudi i upotrebe oružja ovdje u Bosni i Hercegovini, a premalo mladih ljudi i politike.

Nema sumnje da je već odavno trebalo doći do smjene u generacijama. Proizvodeći takvu promjenu možemo stvoriti – *vi* možete stvoriti odgovarajuće okolnosti da krenete naprijed.

Oni koji trenutno dominiraju političkom debatom vam neće spremno ustupiti mjesto – vi sami morate da preuzmete inicijativu u svoje ruke. Morate da uzmete ono što vam s pravom pripada – pravo odlučivanja o budućnosti, *vašoj*

budućnost.

Perspektiva koju vi imate jeste ili bi trebala biti svježa. Ta perspektiva nije okaljana neuspjehom.

Vi imate sposobnost da razmišljate van klišea, a uvjeravam vas da vrijedi izaći iz klišea koji definiše politiku u ovom dijelu svijeta.

U skladu sa tim, ako postoji glavna poruka koja proizilazi sa ove konferencije nadam se da će to biti sljedeće – došlo je vrijeme da mladi ljudi Jugoistočne Evrope izađu iz sjenke u prve redove politike. Vi imate mjesto u političkoj debati i sada je vrijeme da zauzmete to mjesto i stvorite bolju budućnost za sve.

Hvala